

Ouderen niet eenzaam maar samen in Thuishuis Woerden

<https://www.gemeentevandetoekomst.nl>

- 16 augustus 2018

Ouderen vinden niet altijd de weg naar activiteiten die voor hen worden georganiseerd. Dan is het soms lastig om nieuwe contacten te leggen. In Woerden bieden de vrijwilligers van Stichting Thuishuis deze ouderen een steuntje in de rug. De wens en behoeften van de oudere staan hierin centraal. In februari 2018 opende de stichting in Woerden het 'Thuishuis': een kleinschalige woonvorm waarin zes alleenstaande ouderen zelfstandig wonen, maar mét de mogelijkheid om gezelschap op te zoeken.

Woonlocatie voor ouderen

Margot Stolk raakte tijdens haar vorige functie als wethouder Volkshuisvesting in Woerden betrokken bij de realisatie van het Thuishuis. "In het kader van mijn bezigheden voor volkshuisvesting kwam ik in contact met Jan Ruyten, de voorzitter van Stichting Thuishuis Woerden," vertelt ze. Daar speelde het idee voor een woonlocatie in Woerden al langere tijd: "Hij heeft al Thuishuisprojecten opgezet in onder andere Deurne, Harderwijk en Amstelveen. Zo ontstond ook de wens om in zijn eigen woonplaats een soortgelijk initiatief te starten, en belandde hij bij mij aan het bureau!"

Ruyten legt uit dat de standaardformule van een Thuishuisproject uit 2 onderdelen bestaat. "Ten eerste is er het Thuisbezoek. Hierbij worden eenzame ouderen 'opgespoord' door de vrijwilligers van het Thuishuisproject, om zo de drempel om in hun eigen buurt of wijk

(weer) mee te doen te verlagen. Ten tweede is er het Thuishuis: een kleinschalige zelfstandige woonvorm voor alleenstaande ouderen met een smalle beurs, die niet alleen willen wonen en/of (dreigen te) vereenzamen, en op een fijne manier samen oud willen worden.”

Het bereik van de Thuisbezoeken is vele malen groter dan dat van het Thuishuis, en daardoor van grote waarde binnen het Thuishuisproject. “In Woerden hebben we nu een bereik van ongeveer 500 ouderen,” vertelt Ruyten. Vrijwilligers van de stichting gaan met ouderen in gesprek om hun behoeften in kaart te brengen en op basis daarvan ondersteuning te bieden. Continu wordt daarbij gezocht naar manieren om mensen met elkaar in contact te brengen. Om het voor de ouderen makkelijker te maken om activiteiten te bezoeken wordt gewerkt met Automaatje: een project waarin vrijwilligers hun minder mobiele plaatsgenoten tegen een kleine vergoeding vervoeren.

Van leegstand naar seniorenwoning

Als gemeente moet je een divers woningaanbod hebben om aan de woonbehoeften van verschillende doelgroepen te voldoen, vindt Margot. Maar een woonvorm om aan de behoeften van eenzame ouderen tegemoet te komen bestond in Woerden destijds nog niet. Met het Thuishuisproject als basis ging de gemeente samen met Stichting Thuishuis Woerden op zoek naar een plek om zo'n woonlocatie te realiseren.

De oplossing werd gevonden in een gedateerd gebouw van woningbouwcorporatie GroenWest, aan de Mauritssingel. In samenwerking met Stichting Thuishuis Woerden en de landelijke stichting Thuis in Welzijn (de koepelorganisatie van de Thuishuisprojecten) werd de begane grond van het gebouw volledig gerenoveerd, en de originele kleine woningen omgebouwd tot zes prettige seniorenwoningen. Daarnaast is gezorgd voor een gemeenschappelijke ruimte waarin de bewoners samen kunnen eten, bijpraten en ontspannen. Op deze manier worden de ouderen maximaal uitgenodigd om dingen met elkaar te doen. Ten slotte werd rekening gehouden met leefbaarheid en levensloopbestendigheid: het Thuishuis is volledig drempelvrij en voorzien van schuifdeuren. Ouderen wonen er samen, maar wel zelfstandig: ze hebben hun eigen voordeur deurbel.

“De gemeente heeft met GroenWest voor de renovatie concrete afspraken gemaakt over de prestaties die het project moest leveren en over de opleverdatum,” vertelt Margot. “Daardoor verliep de samenwerking erg prettig. Maar ook doordat alle neuzen dezelfde kant op stonden.” Volgens haar is dat een voorwaarde voor succes: “Ik ben ervan overtuigd dat je als bestuurder én als team pal achter je doelen moet staan om ze ook echt te kunnen halen.”

Drieledig resultaat

Hoewel het Thuishuis in Woerden kleinschalig is, zijn concrete resultaten al zichtbaar. “De bewoners wonen er met heel veel plezier en geven aan dat ze beter in hun vel zitten,” aldus Margot. Hiermee is het belangrijkste doel al behaald: eenzame ouderen aan nieuwe contacten helpen en weer leuke dingen laten doen.

Maar een Thuishuis is niet alleen voor inwoners een mooie uitkomst. Ook woningbouwcorporaties profiteren ervan. Zij kunnen leegstaande of gedateerde gebouwen een nieuwe bestemming geven, waardoor het van een kostenpost weer een bron van inkomsten wordt. Een Thuishuis heeft meerwaarde voor de hele gemeente: het straatbeeld wordt er beter van. Daarnaast is het Thuishuis in samenhang met het Thuisbezoek een effectieve aanpak van eenzaamheid gebleken.

Eenzaamheid aanpakken

Voor de toekomst ziet Margot allerlei mogelijkheden: “Het Thuishuis is één manier om eenzaamheid onder ouderen aan te pakken, maar ik denk dat je nog veel meer woonvormen kunt bedenken die ook werken.” Wel heeft ze daarbij nog wat kanttekeningen. Je hebt namelijk wel de juiste middelen nodig: een goede locatie, de juiste organisaties, bewoners of vrijwilligers die er de schouders onder willen zetten en bevlogen gemeentemedewerkers waarmee je plannen kunt concretiseren.

Daarnaast is het voor gemeenten van belang om bij een project waarbij de leefomgeving van inwoners verandert te zorgen voor goede voorlichting. “Je moet ideeën nooit van bovenaf opleggen,” vertelt Margot. “Het is belangrijk dat je buurtbewoners betreft bij het proces, zodat ze weten wat er in hun omgeving gebeurt. Wij deden dat door gesprekken met hen te voeren tijdens een buurtinformatiebijeenkomst en door open te zijn. De gemeente Woerden was tijdens het hele proces bereikbaar voor vragen en opmerkingen van burgers. Je moet altijd blijven communiceren, anders creëer je je eigen weerstand.”

Voorwaarden voor inwoning

Als je in het Thuishuis wilt wonen, moet je aan een aantal voorwaarden voldoen. Je moet – net als ieder ander die een sociale huurwoning zoekt – ingeschreven staan bij de woningbouwcorporatie, de leeftijd van circa 60 hebben bereikt en bereid zijn écht samen te wonen. Dat betekent onder andere dat je ’s avonds samen met de andere bewoners eet in de gemeenschappelijke ruimte. Als er een plek vrijkomt in het Thuishuis, draagt de vrijwilligerscoördinator van het Thuishuisproject geschikte kandidaten aan. Vervolgens kiest de bewonersgroep zelf hun nieuwe bewoner.

Inmiddels is Margot werkzaam als bestuurslid van de landelijke Stichting Thuis in Welzijn. Ze zet zich in om meer bekendheid te geven aan het Thuishuisproject. “Ik denk dat elke gemeente te maken heeft met signalen van mensen die eenzaam zijn,” vertelt Margot, “en het is belangrijk dat daarop wordt ingespeeld.” In de toekomst hoopt ze daarom dat gemeenten in heel Nederland Thuishuisprojecten gaan realiseren. Daarnaast zou het volgens haar mooi zijn als er in Woerden nog een Thuishuis bij komt. Maar alles op zijn tijd: “eerst kijken we hoe het eerste Thuishuis in de gemeente zich ontwikkelt.”

Handleiding voor een Thuishuisproject

In 2017 verscheen van Jan Ruyten het boek 'Laat niemand in eenzaamheid leven': een handleiding voor het opzetten van een Thuishuisproject.* "Het is een relatief simpel concept, maar je hebt allerlei partijen nodig om een Thuishuis te kunnen realiseren," vertelt Ruyten. "In de praktijk is dat vaak een uitdaging, omdat zij allemaal hun eigen dynamiek hebben. Met dit boek wil ik vragen over het project beantwoorden, laten zien dat een Thuishuis meerwaarde heeft voor de hele gemeente en mensen en organisaties aansporen om ook een Thuishuisproject te starten."

Volgens Ruyten speel je met een Thuishuis in op ontwikkelingen op de woningmarkt. Door de vergrijzing neemt de vraag naar seniorenwoningen toe en daarnaast zorgt het Thuishuis voor doorstroming op de reguliere woningmarkt. Voor een corporatie is er kostentechnisch geen verschil tussen reguliere huurwoningen en een Thuishuis. Gemeenten kunnen met het Thuishuisproject de eenzaamheidsproblematiek concreet aanpakken en mensen weer in contact brengen met elkaar. Zo ontstaat er cohesie onder de bevolking. 'Laat niemand in eenzaamheid leven' geeft gemeenten een basis voor het opstellen van beleid en een gedetailleerde beschrijving van de realisatiefase. Als je besluit om in jouw gemeente aan de slag te gaan met het Thuishuisproject, dan hoort Ruyten dat graag. "Een échte Gemeente van de Toekomst heeft een eigen Thuishuisproject," vindt hij.

Meer weten over het Thuishuisproject en het Thuishuis in Woerden?

- Bekijk de website van Stichting Thuis in Welzijn op <http://thuisinwelzijn.nl/>
- Bekijk de website van het Thuishuisproject op <http://www.thuishuis.org/>
- Bekijk de website van Stichting Thuishuis Woerden op <http://www.thuishuiswoerden.nl/>